Панасова Т. Г.

к.в.н., доцент,

Полтавська державна аграрна академія

e-mail: t.panasova@mail.ru

ЛІКУВАННЯ АТОПІЧНОГО ДЕРМАТИТУ У СОБАК

Актуальність проблеми: Атопічний дерматит (АД) – генетично обумовлене хронічне захворювання, що характеризується інтенсивним шкірним свербінням та пов'язане із утворенням IgE антитіл, що спрямовані проти алергенів зовнішнього середовища і часто ускладнюється бактеріальними та грибковими інфекціями. Найрозповсюдженими алергенами є: кліщі домашнього пилу, амбарні та борошняні кліщі, пилок рослин та дерев, спори пліснявих грибів, епітелій інших тварин тощо. АД реєструється у еритематозно-бульозній, еритематозно-сквамозній та ліхеноїдній формах, часто хвороба перебігає у вигляді періодичних загострень та ремісій [1]. В даний час медикаментозне усунення шкірного свербіння визнане більшістю ветеринарних фахівців основним способом лікування атопічного дерматиту у собак [2].

Матеріал і методи досліджень:

Для усунення шкірного свербіння у складі комплексної терапії собакам першої контрольної групи (15 голів) вводили «Дексафорт» в/м у кількості 0,5-1 мл в залежності від маси тварини з інтервалом 7 днів; собакам другої контрольної групи (24 голови) – преднізолон у дозі 1 мг/кг орально 1 раз в день; тваринам дослідної групи (7 голів) «Циклоспорин А» у дозі 5 мг/кг орально 1 раз на день. Всі препарати задавали до зникнення клінічних ознак.

Результати досліджень:

При застосуванні «Дексафорт» у собак 1-ї контрольної групи майже у 80% тварин був відсутній свербіж з перших днів застосування, а на 3-й тиждень лікування у більшості собак стан шкіри значно покращився. Термін лікування тварин даної групи складав в середньому 30 днів, в залежності від

важкості патологічного процесу. Кількість собак, що одужали – 66% (Таблиця). Проте, у 47% тварин, у яких було відмічено покращення стану, ми спостерігали рецидиви захворювання.

У 2-й контрольній групі преднізолон задавали кожного дня в один і той же час. На початку курсу лікування денну дозу препарату ділили навпіл і вводили кожні 12 годин, поки не проявлявся бажаний ефект (зникнення свербіння, зменшення еритеми) протягом 2-4 днів. Після цього щоденна доза задавалася у один прийом кожні 24 години (протягом 2-3 днів). У наступний період чергували щоденне зниження дози преднізолону з днями застосування початкової дози – у парні дати знижували дозу, а у непарні – задавали початкову кількість гормону. З часом (через 14-18 днів) переходили на введення препарату один раз на 48 годин. Як правило, після кожного скорочення нову дозу давали протягом двох лікувальних циклів (4 дні). Оптимальна терапевтична доза не була чітко визначеною і залежала від індивідуальної реакції. Термін лікування тварин даної групи склав 30-40 днів.

Преднізолонова терапія була ефективною у 83% собак, проте, був встановлений високий відсоток рецидиву захворювання – 45%. Крім того, у собак обох контрольних груп, під час лікування, діагностовано полідипсію, поліурію, поліфагію, що очевидно, пов'язано із побічною дією кортикостероідів.

Щодо застосування циклоспорину А, зменшення клінічних ознак ми спостерігали лише у 50% тварин на 4-й тиждень, а у 30% пацієнтів тільки знизилася інтенсивність свербіння. На 6-7-й тиждень кількість таких пацієнтів збільшилася до 87%. Наприкінці шостого тижня, у зв'язку із зменшенням клінічних ознак патології, половині собак лікувальну дозу циклоспорину почали знижувати з 1 разу на добу до 1 разу на 2 доби. А двом тваринам – до двох разів на тиждень з 7-8 тижня терапії.

На відміну від глюкокортикоїдів, видимий ефект циклоспорину А проявлявся пізніше – через 4-6 тижнів. Найкращий лікувальний ефект спостерігається у пацієнтів, яким не знижували дози препарату через чотири

тижні лікування. В цілому, позитивні результати лікування за допомогою «Циклоспорин А» відзначали у 88% собак з АД, особливо за тривалих курсів. Рецидив захворювання встановлено лише у однієї тварини. Крім того, нами не відмічено побічних ефектів під час лікування.

Результати лікування собак, хворих на атопічний дерматит

Групи	Кількість голів	Одужало		Термін лікування, діб	Рецидиви	
		гол.	%		гол.	%
Контрольна №1	15	10	66	28±5	7	47
Контрольна №2	24	20	83	30±10	11	45
Дослідна	7	6	86	42±15	1	14

Висновки:

1. Застосування в схемі комплексного лікування собак дексафорту та преднізолону сприяло одужанню 66% та 83% тварин, термін лікування склав 30-40 днів, рецидиви спостерігалися у 45-47% собак, що одужали; крім того, під час лікування встановлено полідипсію, поліурію та поліфагію.

2. Застосування «Циклоспорину А» забезпечувало одужання 86% собак, термін лікування становив 50-55 днів, рецидиви спостерігалися лише у 14% собак, побічні ефекти не встановлені.

Література

1. Паттерсон С. Кожные болезни собак / С. Паттерсон, пер. с англ. Е. Осипова – М. : «АКВАРИУМ ЛТД», 2000. – 176 с.

2. Thierry Olivry. Treatment of canine atopic dermatitis: 2010 clinical practice guidelines from the International Task Force on Canine Atopic Dermatitis // Thierry Olivry, Douglas J. DeBoer, Claude Favrot ,Hilary A. Jackson, Ralf S. Mueller, Tim Nuttall, Pascal Prélaud // Veterinary Dermatology. – June 2010. – Volume 21, Issue 3. – Pages 233–248.